

Toelichting op de artikelen

Verordening doelmatigheid- en doeltreffendheidonderzoeken gemeente Heerde (artikel 213a Gemeentewet)

Algemeen

De verordening ex artikel 213a Gemeentewet is kort van tekst, maar vergaand van strekking. De Gemeentewet verplicht het college onderzoek te doen naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur.

De taak die artikel 182 opdraagt aan de gemeentelijke rekenkamer ligt in het verlengde van de onderzoeksplicht van het college. Kort gesteld heeft het onderzoek door het college een zeker routinematig karakter: er wordt gezien of er in de reguliere bedrijfsvoering verbetering mogelijk is. Dit is goede praktijk, ook als een directe aanleiding voor onderzoek ontbreekt.

Onderzoek door de rekenkamer zal in veel gevallen wel een aanleiding hebben; een constatering van ondoelmatigheid die nader onderzoek vraagt of een vermoeden daartoe. Zo kan een onderzoek door het college mogelijk zelfs aanleiding zijn tot rekenkameronderzoek.

Artikel 1

In dit artikel is bewust gekozen voor een uitgebreider definitie van doelmatigheid. Gezien het feit dat bij de overheid in het algemeen de budgetten leidend zijn en zowel de autorisatie als de controle zich sterk richt op het bewaken van de budgetruimte is doelmatigheid niet alleen omschreven als het tegen zo laag mogelijke kosten leveren van een bepaalde prestatie, maar ook als het voor een van tevoren bepaald budget leveren van zo veel mogelijk prestatie.

Het moge duidelijk zijn dat in een situatie waarin een bezuinigingstaakstelling voorligt met name op het eerste type doelmatigheid gestuurd zal worden. Dit laat onverlet dat er ook sprake is van verhoging van doelmatigheid als een hoger beroep op een bepaalde overheidsdienst binnen het vooraf bepaalde budget tot stand komt.

Artikel 2

Een onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van bestuur zal direct gerelateerd moeten zijn aan de door de raad geformuleerde doelen in de programmabegroting. Een onderzoek zal zich derhalve richten op de mate van en de manier waarop programmadoelen worden gerealiseerd. Natuurlijk komt het functioneren van organisatie onderdelen daarbij als vanzelf aan de orde vanwege de in de programma's opgenomen inzet van eigen personeel, maar ook de inzet van andere instrumenten: subsidies, gemeenschappelijke regelingen, uitbestedingen e.d. zullen in een onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid worden betrokken.

In het derde lid wordt gesteld dat het nodig is al bij de begroting te komen tot het definiëren van het object van onderzoek, de reikwijdte van het onderzoek en de kosten daarvan, om zo de autorisatie van het onderzoek te regelen bij de begrotingsbehandeling. De paragraaf bedrijfsvoering is daartoe de aangewezen plek.

Artikel 3

In dit artikel wordt weergegeven op welke wijze het college rapporteert over de voortgang van de onderzoeken aan de raad.

Artikel 4

In relatie tot de aanpak zoals in artikel 2 vermeldt wordt ook in de rapportage aan de raad teruggekoppeld naar de doeltreffendheid van de ingezette middelen in het licht van de door de raad in zijn programma's geformuleerde doelen. De rapportage kan mogelijk aanleiding zijn tot voorstellen aan de raad om te komen tot een alternatieve middelenkeuze. In een aantal gevallen zal

een dergelijke verschuiving van middelen namelijk buiten de bevoegdheid van het college vallen (bijvoorbeeld aangaan of beëindigen gemeenschappelijke regelingen/subsidierelaties). In andere gevallen zal het college wel formeel die bevoegdheid hebben, doch zal de strekking van de maatregel overleg met de raad noodzakelijk maken (bijvoorbeeld uitbesteding i.p.v. uitvoering in eigen beheer).

Verbeteringen van doelmatigheid door een betere inzet van bestaande middelen zullen altijd binnen die bevoegdheid gerealiseerd moeten worden.